

Het Interbellum (1918-1939)

Gebruik bron 5.

- 2p 13 De kaart is verschenen **vóórd**at het Verdrag van Versailles werd ondertekend door de Duitse regering.
→ Geef een reden, **zonder bron**, waarom de Duitse regering tegen de inhoud van het Verdrag van Versailles was.
→ Geef daarna, **met behulp van de bron**, een reden waarom de Duitse regering het verdrag uiteindelijk tóch ondertekende.
- 1p 14 In 1923 was er in Duitsland een economische crisis. Wat was een **oorzaak** van deze crisis? En wat was een **gevolg** daarvan?

	oorzaak	gevolg
A	de bezetting van het Ruhrgebied	demilitarisatie van Duitsland
B	de bezetting van het Ruhrgebied	infl
C	het Dawesplan	demilitarisatie van Duitsland
D	het Dawesplan	inflatie

Gebruik bron 6.

- 2p 15 Deze herdenkingsmedaille werd gemaakt naar aanleiding van een historische gebeurtenis in 1923. De herdenkingsmedaille werd in 1933 verboden.
→ Noem eerst de historische gebeurtenis in 1923.
→ Geef daarna een reden waarom de herdenkingsmedaille in 1933 verboden werd.
Doe het zo:
historische gebeurtenis in 1923: ...
De herdenkingsmedaille werd verboden in 1933, omdat ...

- 2p 16 In de Sovjet-Unie werd onder Stalin een begin gemaakt met de collectivisatie van de landbouw.
→ Leg uit waarom de collectivisatie van de landbouw past bij de communistische ideologie.
Doe dit door:
– eerst aan te geven wat de collectivisatie van de landbouw inhield, en
– daarna aan te geven waarom de collectivisatie van de landbouw past bij de communistische ideologie.

Gebruik bron 7.

- 1p 17 Welke begrippen passen bij de herinnering?
- A indoctrinatie + showprocessen
 - B indoctrinatie + strafkampen
 - C terreur + showprocessen
 - D terreur + strafkampen

Gebruik bron 8.

- 1p 18 Welke organisatie en welk kenmerk van het nationaal-socialisme passen bij de herinnering?

	organisatie	
A	Bund Deutscher Mädel	censuur
B	Bund Deutscher Mädel	Führerprincipe
C	Gestapo	censuur
D	Gestapo	Führerprincipe

Gebruik bron 9.

- 2p 19 De tekenaar laat een tegenstelling zien tussen Hitler en een Grieks-Romeinse god. Met deze tegenstelling wil de tekenaar een politieke boodschap over de Olympische Spelen van 1936 overbrengen.
→ Leg met behulp van een onderdeel van de bron uit, welke politieke boodschap de tekenaar wil duidelijk maken.

Doe dit door:

- eerst aan te geven wat de politieke boodschap van de tekening is, en
- daarna de tegenstelling in de bron te noemen waarmee de tekenaar die boodschap duidelijk maakt.

Gebruik bron 10.

- 1p 20 Deze brief stond in 1938 in een **Nederlandse** krant.
Waarom zou dezelfde brief toen niet in een **Duitse** krant hebben kunnen staan?
- A vanwege de censuur
 - B vanwege de massamoorden
 - C vanwege de persoonsverheerlijking
 - D vanwege de showprocessen

Gebruik nogmaals bron 10.

- 2p 21 Stel, je doet onderzoek naar de **oorzaak** van de *Kristallnacht* en je vindt deze bron.
- Geef een argument waaruit blijkt dat de inhoud van de bron **betrouwbaar** kan zijn.
 - Geef ook een argument waaruit blijkt dat de bron **niet bruikbaar** is voor je onderzoek.

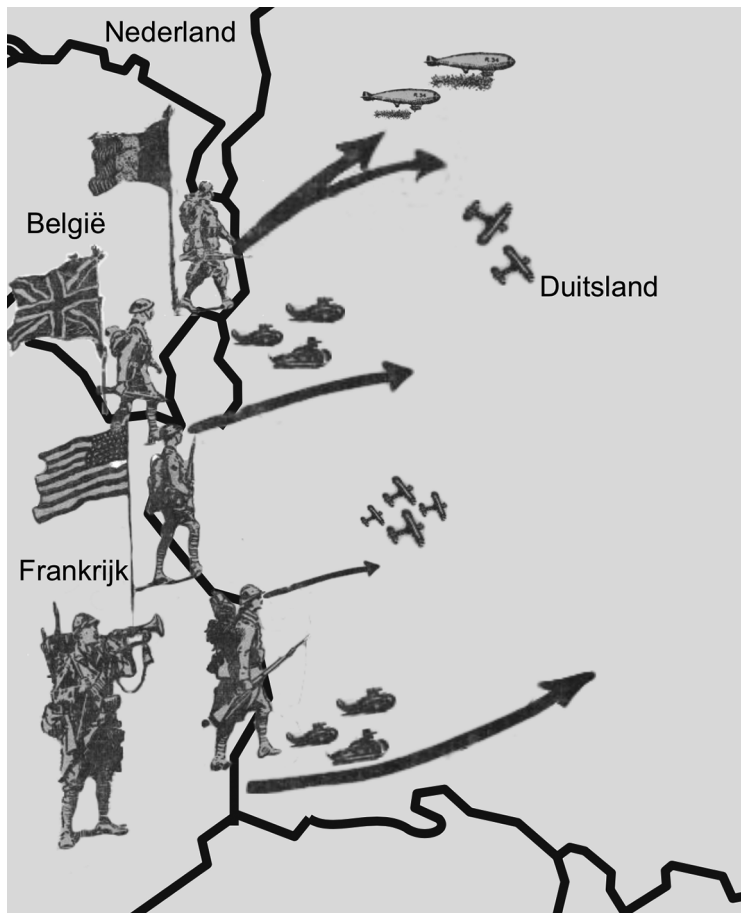
Doe het zo:

De inhoud van de bron kan betrouwbaar zijn, omdat ...

De bron is niet bruikbaar, omdat ...

bron 5

Een kaart uit een Franse krant met als titel *Als Duitsland niet ondertekent* (1919):

Toelichting

Op de kaart staan pijlen die de richting van een aanvalsplan aangeven. De soldaten aan de grens met Duitsland staan klaar om aan te vallen. Zij komen uit België, Groot-Brittannië, de Verenigde Staten en Frankrijk.

bron 6

Een herdenkingsmedaille uit 1923 met als titel *Münchner Theater*:

Toelichting

Op de tekening staat bovenaan *Münchner theater* (= poppenkast van München).

Onderaan staat: 9-11-23 *Letzte Vorstellung* (= laatste voorstelling).

bron 7

Een herinnering van een inwoner uit de Sovjet-Unie in 1933:

Er werden ruim 6000 gevangenen op transport gezet. De omstandigheden van het transport waren verschrikkelijk. Er was weinig voedsel beschikbaar en wat er was, was oneetbaar. Er stierven per dag gemiddeld veertig gevangenen. Toen de gevangenen aankwamen op de plaats van bestemming bleek het een totaal onbewoonbare plek, zonder enige bebouwing. Er was geen gereedschap en geen voedsel. Op de dag van aankomst begon het te sneeuwen en nam de wind toe. Pas na vijf dagen werd er wat meel per boot gestuurd.

bron 8

Een vrouw vertelt over haar jeugd in Duitsland:

Ik leerde dat ons uniform 'erekleding' was. Veel meisjes vonden het heel moeilijk dat ze geen sieraden mochten dragen bij het uniform. Maar het uniform wás het sieraad. Je moest het bij alle nationale feestdagen dragen, maar ook bij verjaardagen bijvoorbeeld. Ik heb mijn uniform altijd met trots gedragen en ik ging graag naar de bijeenkomsten. Ik leerde dat de leider altijd gelijk heeft en daarna pas de ouders.

bron 9

Een spotprent uit een Amerikaanse krant naar aanleiding van de voorbereidingen op de Olympische Spelen in Berlijn 1936:

olympische idealen van sportiviteit en internationale vriendschap/samenwerking

intolerantie en discriminatie

hakenkruis

Olympische Spelen van 1936

Toelichting

De donkere figuur stelt een Grieks-Romeinse god voor met een staf die symbool staat voor vrede en eenheid.

De man met de olympische fakkel in zijn hand stelt Hitler voor.

bron 10

Uit een ingezonden brief van een Nederlandse vrouw (1938):

Ik was na de *Kristallnacht* zo ongerust over mijn vader en zus dat ik naar Duitsland ben gegaan om hen op te zoeken. Ze vertelden me wat er drie dagen daarvoor was gebeurd.

Donderdagochtend werden ze opgepakt en samen met de andere Joden uit het dorp opgesloten. De vrouwen werden verhoord en daarna naar huis gestuurd. De mannen werden met een veewagen naar het slachthuis gebracht. Daarna werd mijn vader weggestuurd, samen met de andere mannen die ouder waren dan 70 jaar. Toen mijn vader thuis kwam, werd ons huis doorzocht en al het geld meegenomen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.